

SUOMALAISEN RATSUPONIN JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

1. Suomalainen ratsuponi (SRP)

Suomalainen ratsuponi on SRP-kantakirjaan ensirekisteröity ratsuponi, joka polveutuu ratsuponijalostukseen hyväksytyistä koti- tai ulkomaisista linjoista. Suomalaisen ratsuponin jalostus pohjautuu kotimaiseen poni- ja hevoskantaan, jonka jalostusmateriaalia täydennetään käyttämällä yksilöitä muista eurooppalaisista ratsuponikantakirjoista.

2. Jalostustavoite

Tavoitteena on tuottaa kansainvälisesti tunnustettuja ja tunnettuja lähellä kunkin kategorian enimmäissäkäkorkeutta olevia terveitä, suorituskykyisiä poneja, jotka luonteensa, rakenteensa ja liikkeidensä puolesta sopivat lapsille kaikkiin ratsastuksen lajeihin.

Tarkempi kuvaus suomalaisesta ratsuponista:

Säkäkorkeus	Ihanteellinen säkäkorkeus on lähellä kunkin kategorian maksimikorkeutta.
Väri	Kaikki värit sallitaan.
Tyyppi	Ratsuponi on suorituskykyinen, ryhdikäs, sopusuhtainen ja elegantti, ratsutyypinen poni.
Rakenne	Kaula on hyvänmuotoinen ja hyvin liittynyt. Runko on sopusuhtainen, siinä on hyvä satulansija, hyväasentoinen lapa ja riittävä syvyys. Selkä ja lanne ovat vahvat. Lautanen on pitkä ja lihaksikas. Takaosan kulmaukset ovat säännölliset. Jalat ovat kuivat ja jalka-asennot ovat säännölliset. Luusto on kokoon nähden riittävä.
Liikkeet	Perusaskellajit ovat tahdikkaat ja jäntevät (käynti nelitahtinen, ravi kaksitahtinen ja laukka kolmitahtinen). Käynti on energistä, ravi kevyttä ja elastista ja laukka hyvin pyörivää. Hevonen kantaa itsensä hyvässä tasapainossa ja takaa aktiivisesti ja liikkeissä on hyvä istuttavuus.
Luonne	Ihanteellinen ratsuponi on rohkea, helposti käsiteltävä, luotettava ja yhteistyöhaluinen ja sillä on erinomainen ratsastettavuus.
Terveydentila	Ratsuponi on pitkäikäinen, kestävä ja hedelmällinen.

3. Ratsuponien tunniste- ja tulostietojen kerääminen

Jalostus- ja kilpailukäyttö edellyttävät luotettavaa rekisteriä, jossa polveutumisen oikeellisuus on varmistettu sekä tunnistetiedot että omistus- ja hallintaoikeudet todennettu. Tunnistusasiakirjasta (hevospassi) määrätään komission asetuksella.

Kantakirjaan ratsuponit merkitään yksilöllisellä UELN-numerolla. Tunnistetiedot sekä polveutuminen tallennetaan Suomen Hippoksen ylläpitämään tietokantaan. Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämässä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa. Lisäksi käytetään ulkomaisten kantakirjojen tietokannoista saatavaa tietoa ponien jalostusarvostelusta ja jälkeläisistä. Ponien kilpailutulostiedot ovat käytettävissä sekä kotimaisten että ulkomaisten kilpailu- ja jalostusjärjestöjen tietokannoista.

4. Suomalaisen ratsuponin kantakirja

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan merkitään SRP-kantakirjaan ensirekisteröitävät ratsuponit, jotka täyttävät asetetut polveutumisvaatimukset. Tunnustettuun ulkomaiseen kantakirjaan merkityt tuontiponit merkitään kantakirjan siihen luokkaan, jonka vaatimukset ne täyttävät. Ratsuponijalostukseen hyväksytyt rodut ovat: täysiveri- ja puoliverihevoset, newforest, connemara, welsh (a, b, c ja d sektiot), gotlannin russ sekä welsh partbred (yksilöt, jotka täyttävät ratsuponijalostukseen asetetut vaatimukset) ja muut ponit, jotka polveutuvat edellä mainituista roduista sekä tietyt ulkomaiset ratsuponit.

Suomalaisen ratsuponin kantakirja koostuu pääosastosta sekä kantakirjan ylimääräisestä osastosta. Pääosasto jakaantuu neljään luokkaan. Kantakirjan ylimääräiseen osastoon merkittyjen tammojen jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne täyttävät asetetut vaatimukset.

Kantakirjaan merkitsemisestä ja kantakirjaluokasta tehdään merkintä ratsuponin tunnistusasiakirjaan.

Pääosasto

Pääosasto jakaantuu neljään luokkaan: perusluokka sekä jalostusluokka I, jalostusluokka II ja valio.

Tullakseen merkityksi kantakirjan pääosastoon, SRP-kantakirjaan ensirekisteröidyn ponin

- tulee polveutua kantakirjan pääosastoon merkityistä vanhemmista ja
- tulee polveutua hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen hyväksytystä isäoriista tai
- sen tulee polveutua kantakirjan pääosaston jalostusluokkaan merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä emästä, joka täyttää vaatimukset, joilla jälkeläinen voidaan merkitä kantakirjan pääosastoon.
- tulee olla tunnistettu kantakirjan sääntöjen mukaisesti

Voimassa olevat polveutumiskantakirjat julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Perusluokka

Kaikki suomalaisen ratsuponin kantakirjaan ensirekisteröitävät ja muualle ensirekisteröidyt ponit, jotka täyttävät pääosastoon asetetut polveutumisvaatimukset ja joita ei ole jalostusarvosteltu, merkitään perusluokkaan.

Perusluokkaan jäävät yksilöt, joita ei ole jalostusarvosteltu tai jotka eivät täytä jalostusluokkien vaatimuksia.

Jalostusluokka II

Kantakirjan perusluokkaan tai ratsuponijalostukseen hyväksyn rodun kantakirjaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä II-luokkaan, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat II-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Jalostusluokka I

Vähintään kantakirjan perusluokkaan tai ratsuponijalostukseen hyväksyn rodun kantakirjaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä I-luokkaan, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat I-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Jalostusluokka Valio

Vähintään kantakirjan II-jalostusluokkaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä valio-luokkaan, jos sen saavuttamat jälkeläistulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat valio-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Ylimääräinen osasto

Kantakirjan ylimääräiseen osastoon merkitään suomalaisen ratsuponin kantakirjaan ensirekisteröitävät ja muualle ensirekisteröidyt ratsuponit, jotka eivät polveutumiseltaan täytä pääosaston vaatimuksia, mutta joiden polveutuminen on varmistettu dna-testillä. Yksilöiden tulee todistetusti polveutua ratsuponijalostukseen hyväksyttävistä yksilöistä.

Kantakirjaan ylimääräiseen osastoon voidaan anomuksesta merkitä poni, jonka polveutumistiedot ovat puutteelliset, mutta jonka omat suoritustulokset tai jälkeläistulokset ovat huomattavat.

Kantakirjan ylimääräinen osasto jakaantuu kolmeen luokkaan:

- 1) Yksilö polveutuu pääosastoon merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta, jolla on vähintään kahdessa polvessa jalostukseen hyväksytyt isäoriit.
- 2) Yksilö polveutuu pääosastoon merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta, jolla on vähintään yhdessä polvessa jalostukseen hyväksytyt isäori.
- 3) Yksilö polveutuu ylimääräiseen osastoon merkitystä isäoriista ja pääosastoon tai ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta.

Ylimääräisen osaston 1 luokkaan merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne polveutuvat pääosastoon merkitystä isäoriista.

Ylimääräisen osaston 2 luokkaan merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne polveutuvat pääosastoon merkitystä isäoriista ja mikäli tamma täyttää Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan asettamat suoritusvaatimukset. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

5. Suomalaisen ratsuponin jalostusarvostelu

Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan suomalaisen ratsuponin kantakirjan pääosastoon merkityt vähintään 3-vuotiaat ponit, jotka polveutuvat ratsuponijalostukseen hyväksytystä isäoriista. Jalostukseen voidaan hyväksyä poneja, jotka ovat vapaita perinnöllisistä sairauksista ja sellaisista vioista, jotka voivat vaarantaa sen terveyttä ja hyvinvointia.

Ratsuponien jalostusarvostelu tehdään jalostusarvostelutilaisuudessa. Ratsuponijalostukseen tarjottava yksilö ilmoitetaan annettuna määräaikana Suomen Hippokseen. Näyttelytilaisuudessa yksilöstä on esitettävä tunnistusasiakirja. Ratsuponin jalostusarvo arvioidaan ensin yksilöarvostelun ja myöhemmin myös jälkeläisnäyttöjen perusteella.

Jalostukseen yksilöarvostelun perusteella hyväksytyt ponit voidaan jälkeläisten tulosten perusteella palkita jälkeläisarvokirjaimella. Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta.

Mikäli jalostukseen hyväksytyt ratsuponin jälkeläisillä todetaan haitallinen perinnöllinen vika tai sairaus, Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta voi poistaa ratsuponin jalostuskäytöstä. Joissakin tapauksissa ori voidaan jälkeläisarvostelun perusteella tai geenitestillä todeta vapaaksi perinnöllistä vikaa aiheuttavista geeneistä. Jalostukseen hyväksytyt ratsuponit voidaan arvostella uudelleen, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna.

5.1. Oriiden arvostelu

Oriin jalostusarvostelussa arvioidaan suku, terveys- ja rakenneominaisuudet sekä suoritukset. Jalostusarvostelutulosten perusteella ori voidaan merkitä jalostusluokkaan. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät oriin ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää oriin hyväksymisen jalostukseen.

Oriit, joita ei ole hyväksytty toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen, osallistuvat suorituskyvynkokeeseen tai niillä tulee olla suorituskyvynkokeen korvaavat kilpailutulokset. Toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen hyväksytyt oriit merkitään jalostusluokkiin niiden ulkomaisten tulosten perusteella.

Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimukset.

5.2. Tammojen arvostelu

Jalostusarvostelussa tamma mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Jalostusarvostelutulosten perusteella tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät tamman ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää tamman palkitsemisen jalostusarvostelussa. Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimukset.